

Yeni yıl, her yıl olduğu gibi bu yıl da kamu ve meslek kuruluşlarının düzenlediği “Enerji Verimliliği Haftası” etkinlikleri ile başladı. Enerji verimliliği artık tek başına ele alınan bir konu olmaktan çıkıyor ve giderek daha fazla karbonsuzlaşma ile bir arada değerlendiriliyor. Aydınlatma, yalıtım, motor değişimi gibi tekil şablon projeler, yerini her bir tüketim biriminin ayrıntılı enerji etütleri ile ele alındığı ve karbonsuzlaşma, verimlilik ve davranışsal değişimi içeren enerji yönetimi yaklaşımına bırakıyor. Entegre enerji yönetimi olarak adlandırdığımız bu yaklaşımın yaygınlaşabilmesi için finansman yapısının da buna uyum sağlaması önem taşıyor.

SHURA’nın 2022 yılında yayımladığı “*Entegre Enerji Yönetimi Finansmanı Yaklaşımı: Son Kullanıcı Odaklı Finansman Çözüm Önerileri*” başlıklı politika notu

bu kavramı tanımlıyor ve yaygınlaştırılmasına yönelik önerilerde bulunuyor.

Entegre enerji yönetimi finansmanı nedir?

Entegre enerji yönetimi (EEY) finansmanı, enerji dönüşümü ile ilgili projeleri değişik bileşimlerle kapsayan, enerji yoğunluğunu düşürmeye ve karbonsuzlaşmaya yönelik farklı yatırımların bir arada finanse edildiği finansman yaklaşımıdır. Sanayi, hizmetler-ticaret, kamu kuruluşları ve yerel yönetimler ile hane halkları, enerji yönetiminin odağında yer alıyor. Bu yaklaşım, her bir tüketici grubu ve tüketim birimi özelinde enerjinin en verimli ve temiz kullanımına yönelik ihtiyaçlar ve öncelikler belirlenerek yatırımların bütünlüklü şekilde finanse edilmesini amaçlar.

EEY finansmanı hangi alanları kapsıyor?

- Dağıtık yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimi,
- Enerji verimliliği yatırımları,
- Enerji depolama, yeşil hidrojen ve diğer yeni teknolojilere yönelik teknoloji geliştirme, Ar-Ge çalışmaları ve yatırımları,
- Üretim, dağıtım ve son kullanım alanlarının dijitalleşmesi (akıllı şebekeler, akıllı sayaçlar, elektrikli araç şarj altyapısına yönelik sistemler vb.),
- Elektrikli araç ekosistemi (e-mobilite),
- Yenilenebilir enerji ekipmanları üretimi,
- Ulaştırma ve ısıtma başta olmak üzere enerji verimliliği sağlamaya yönelik elektrikli teçhizat vb. ekipman üretimi.

EEY finansmanı yaklaşımının başlıca avantajları

- Tüketici grupları bazındaki farklı projelerin tek bir yatırım paketi halinde belirlenmesi ile tasarrufa dayalı faydalar, gelir yaratıcı yeni faaliyetlerin oluşumu, geri ödeme süresi uzun projelerin geri ödeme süresi kısa projelerle dengelenmesi sağlanabilir.
- Enerji yönetimi proje paketlerinin bir tema olarak tanımlanması, orta-uzun vadeli krediler, sermaye iştiraki yoluyla kurumsal yatırımcılar ve finansal kuruluşlar ile büyük tüketicilerin sürdürülebilir tahvil ihraçları yoluyla uluslararası finansmana erişimini kolaylaştırabilir.
- Entegre enerji yönetimi kavramı, farklı tüketici gruplarına yönelik yenilikçi finansman mekanizması geliştirme fırsatları yaratabilir.
- Yatırım ve finansman ihtiyacının bütünlüklü şekilde değerlendirilmesi sayesinde kısıtlı kaynakların en etkin şekilde kullanılabilmesi sağlanır.

Buna göre, EEE finansmanına “Uzun Dönemli Enerji Dönüşümü Stratejisi” ve “Yeşil Finansman Stratejisi” başta olmak üzere temel strateji dokümanlarında ana yaklaşım olarak yer verilmesi, yaygınlaşmasını hızlandıracaktır. Bu doğrultuda hem finansman kuruluşlarının hem de tüketici gruplarının ihtiyaçlarına göre teknik olarak desteklenmesi ve kurumsal gelişimin sağlanması da yaklaşımın uygulanabilmesi için önem taşıyor. Enerji yönetimi danışmanlarının da bu yaklaşıma uyumunun sağlanması ve tüketici grubu bazında uzmanlaşarak hizmet sunabilmeleri için kamu öncülüğünde programlar geliştirilmesi yarar sağlayacaktır.

Finansman Çözümleri

Enerji Şirketleri	Orta-Uzun Vadeli Kredi: Uluslararası ve yerel finansal kuruluşlar Yeşil/Sürdürülebilir Tahvil: Uluslararası kurumsal yatırımcılar Refinansman: Uluslararası kurumsal yatırımcılar, girişim sermayesi fonları, vb. Enerji Tedarik Anlaşmaları (PPA): Sanayi ve ticaret kuruluşları Sermaye İştirakleri: Elektrikli araç üreticileri/distribütörleri, akaryakıt şirketleri, elektrik dağıtım şirketleri, ısıtma/soğutma çözümleri
Sanayi, Ticaret	Enerji Yönetimi Finansman Paketi: Uluslararası ve yerel finansal kuruluşlar (karma finansman) Orta-Uzun Vadeli Kredi: Uluslararası ve yerel finansal kuruluşlar Proje Finansmanı: Uluslararası ve yerel finansal kuruluşlar Yeşil/Sürdürülebilir Tahvil: Uluslararası kurumsal yatırımcılar, girişim sermayesi fonları, vb.
Yerel Yönetimler	Orta-Uzun Vadeli Kredi: Uluslararası ve yerel finansal kuruluşlar; öztüketime yönelik, ulaştırma elektrifikasyonunu da içeren finansman paketleri Orta-Uzun Vadeli Kredi: Uluslararası ve yerel finansal kuruluşlar; enerji yoksulluğunu azaltmaya yönelik, hanehalklarına uygun fiyatlı elektrik teminini de içeren projelerin finansmanı
Hanehalkı	Uzun vadeli tüketici finansmanı paketi: Uluslararası ve yerel finansal kuruluşlar, kamu kuruluşları; geri ödeme süreleriyle uyumlu, uygun finansman paketi Destek paketleri: Uluslararası ve yerel finansal kuruluşlar, kamu kuruluşları; yeni binalarda zorunlulukların ötesindeki yatırımlar için destek, site/bölge geniş ölçekli yatırımlarda yeşil enerji tedarik anlaşmaları için destekler, ısıtma ve ulaşımda elektrifikasyon destekleri

Kolaylaştırıcı düzenleme önerileri

Planlama, eğitim ve teknik destek çalışmalarının yanı sıra yatırımlara ilgiyi artırmak için destek ve yükümlülük mekanizmaları, EEE finansmanının yaygınlaşmasında rol oynayacaktır. Yatırımların teşviki için kolaylaştırıcı düzenlemeler şunlar olabilir:

- BSMV muafiyeti, faiz ve vergi indirimleri,
- Teknik danışmanlık destekleri,
- Sektörel analiz desteği (sektör spesifik paketler),
- Lojistik ve ulaşımda alternatif yakıtlara ÖTV indirimi, elektrifikasyon için fosil yakıt vergilerinden sağlanabilecek ek destekler,
- Sanayide ve ticari işletmelerde ısıtma ve ulaştırma elektrifikasyonu için sağlanacak toplumsal faydanın bir bölümünün teşvik olarak geri verilmesi,
- Sanayide ve binalarda enerji verimliliğine yönelik yükümlülükler,
- Yeni binalarda yüksek enerji performansı ve yenilenebilir enerji uygulamalarına yönelik yükümlülüklerin artırılması; mevcut binaların verimlilik dönüşümüne yönelik yükümlülük ve teşvikler.

